

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ ЯК ЧИННИК СТІЙКОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Козуб Л. С.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов математичних факультетів,
Навчально-науковий інститут філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

На сучасному етапі вища школа України стикається з низкою серйозних викликів, зумовлених передусім воєнними діями. Серед них – зменшення чисельності населення, вимушене переміщення закладів вищої освіти із тимчасово окупованих територій та необхідність оперативного відновлення навчального процесу на новому місці. Вагомою проблемою є також відтік молоді за кордон, не лише учнівської, а й студентської, частина якої продовжує навчання у провідних університетах Польщі, Німеччини, Франції та Великої Британії. Це переважно мотивовані, мобільні молоді люди, які володіють іноземними мовами, відкриті до нових можливостей і прагнуть здобути якісну європейську освіту, щоб у майбутньому бути конкурентоспроможними фахівцями на світовому ринку праці.

Попри складну ситуацію в країні, українська вища освіта зберігає свій потенціал і здатність розвиватися. Досвід роботи зі студентами факультету інформаційних технологій Київського національного університету імені Тараса Шевченка свідчить про те, що в Україні залишається молодь, яка вірить в якість і перспективи національної освіти, є патріотичною, цілеспрямованою, амбіційною та вимогливою до себе. Такі студенти прагнуть не лише здобувати знання, але й активно долучаються до міжнародних проєктів, встановлюють академічні контакти зі студентами суміжних спеціальностей, розвивають професійні компетентності та гнучкі навички (soft skills), необхідні для ефективної міжкультурної комунікації й командної роботи.

Особливого значення в цьому контексті набувають міжнародні освітні ініціативи формату COIL (Collaborative Online International Learning), які сприяють співпраці між університетами різних країн та інтегрують українських студентів у глобальний освітній простір. Такі проєкти є ефективним засобом формування міжкультурної компетентності, критичного мислення й навичок самостійного навчання, що набуває особливої ваги в умовах сучасних глобальних викликів та цифрової трансформації освіти. COIL-ініціативи поєднують академічний компонент із розвитком особистісних якостей студентів: відкритості, гнучкості, емпатії та відповідальності, що відповідає сучасним підходам до навчання, орієнтованим на студента.

За останні три роки в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка було реалізовано близько десятка таких проєктів. Окремої уваги заслуговують COIL-проєкти на факультеті інформаційних технологій, які відбулися за підтримки керівництва університету та факультету, команд викладачів іноземних мов та викладачів фахових дисциплін, зокрема з кібербезпеки. Унікальність цих ініціатив полягає в тому, що тренерами серії авторських міжконтинентальних COIL-проєктів для бакалаврів України, Великої Британії, Чилі, Колумбії, Індії та Об'єднаних Арабських Еміратів виступили студенти-магістранти. Такий формат співпраці демонструє новий підхід до академічного партнерства, коли молоді фахівці не лише здобувають знання, а й виступають співтворцями навчального процесу, проявляючи лідерські, комунікативні й організаційні навички.

За активної підтримки координатора проєктів COIL з боку України та залучених фахівців, українські студенти отримали безцінний досвід міжнародної співпраці зі студентами з інших країн, проявивши свої найкращі якості лідерів, координаторів, фахівців та організаторів. Важливим результатом участі в таких програмах є не лише розвиток професійних та мовних компетентностей, а й підвищення академічної впевненості, формування усвідомлення власної ролі у глобальному освітньому середовищі та розуміння цінності міжкультурного діалогу.

Успішна реалізація проєктів формату COIL вимагає ретельної підготовки як з боку викладачів, так і з боку студентів. Передусім це стосується розроблення спільних навчальних завдань, які сприяють розвитку комунікативних, аналітичних та соціокультурних компетентностей. Важливо, щоб обидві сторони (українська й іноземна) усвідомлювали спільну мету проєкту, а також цінність академічного партнерства, побудованого на спільній повазі та толерантності до культурних відмінностей.

Для викладачів участь у проєктах COIL відкриває нові можливості професійного розвитку: вдосконалення методики викладання, підвищення рівня цифрової компетентності, обмін педагогічним досвідом і розширення міжнародних контактів. Для студентів – це не лише шлях до вдосконалення мовних і фахових навичок, але й можливість відчувати себе частиною європейського освітнього простору, навчитися працювати у міжкультурному середовищі, проявити ініціативу, креативність під час виконання завдань, відповідальність і гнучкість мислення.

Таким чином, участь українських університетів у міжнародних освітніх програмах сприяє не лише інтеграції у європейський простір вищої освіти, але й формує нову якість академічної культури, орієнтованої на відкритість, співпрацю та інноваційність. Це один із шляхів, який допомагає вищій школі України зберегти конкурентоспроможність і зміцнити свій авторитет у світовій спільноті навіть у складні для держави часи.